

1. Возгрин В.Е. Исторические судьбы крымских татар. – М., 1992. – 448 с.
2. Грушевський М. Історія української літератури: В 6 т., 9 кн. – К., 1993., Т. 1. – 392 с.
3. Мудрий оповідач / (Упорядн. І.П. Березовський) – К., 1969. – 268 с.

4. Сказки и легенды татар Крыма: фольклорный сборник. – М., 1992. – 352 с.
 5. Стельмахович М.Г. Українське національне виховання // Початкова школа. – 1993. – №8. – С. 6.
-

Вікторія Полюга, аспірант кафедри культурології та українознавства
Дрогобицького державного педагогічного університету
імені Івана Франка

ЕКЗИСТЕНЦІАЛЬНІ ІДЕЇ У СПАДЩИНІ ВАСИЛЯ СТУСА

Стаття присвячується розгляду концепції людського буття українським поетом-мислителем Василем Стусом у контексті екзистенціальної філософії. Акцентується увага на тих категоріях філософування Василя Стуса, що розкривають зміст людського існування. Розглядаються проблеми стоїчного песимізму, свободи, внутрішнього світу людини, дійсного та недійсного буття, абсурду, віри.

Постановка проблеми. Філософська спадщина Василя Стуса (1938 – 1985) і досі залишається не до кінця осмисленою. Проте відомі його твори, залишили глибокий потенціал для філософських роздумів над проблемами людського буття. Такими проблемами є існування людини відповідно до своєї сутності, проблема стоїчного песимізму, свободи, життя у світі абсурду, єднання з Богом. Осмислення таких філософських проблем є важливим для розвитку духовного аспекту в людині та в осмисленні існування людини, як особистості, в якій все ще присутня вірність самій собі, своїм принципам, ідеям.

Метою статті є виявлення тієї форми екзистенціального мислення Василя Стуса, в якій відображено його розмірковування про зміст людського буття, крізь призму вчень зарубіжної філософії екзистенціалізму, зокрема, здійснюється спроба співвіднесеності з екзистенціальними вченнями. Така проблематика є важливим аспектом для розвитку духовності, формування високого інтелектуального рівня української молоді та її взаємовідношеннях із соціумом.

Спадщину Василя Стуса досліджували такі науковці, як Іван Дзюба, який наголошує на спорідненості з екзистенціальною філософією поезій В. Стуса [13], Юрій Шевельов (Шерех) розкриває “героїчну біографію” В. Стуса, аналізує особливості “поетового “Я”, характеризує буттєвий простір В. Стуса, Елеонора Соловей наголошує на зверненні до традицій автентичного буття мислителя [10], Микола Жулинський осмислює рефлексію слова і життєвої долі В. Стуса [3].

Викладення проблематики. У визначенні найважливіших умов забезпечення існування, функціонування і розвитку людини важливу роль відіграє філософія. Найбільш актуальні проблеми філософії, які визначали її дух, знаходили своє вираження в мистецтві, літературі (на зразках якої ми зробимо спробу осмислення окресленої проблематики) і вже з самого початку свого виникнення філософія зафіксувала коло питань, які ставили і намагалися вирішити мислителі, виходячи з реалій життя.

Тому доцільним є осмислення філософської спадщини поета-мислителя ХХ століття Василя Стуса, оскільки, провідною темою його філософувань є тема людини, – існування людини відповідно до її сутності, вміння стоїчно зносити випробування життя та знаходити всюди місце для душі, проблема вибору, свободи та єднання з Богом. Основними категоріями філософування Василя Стуса є ті, за допомогою яких філософ осмислює проблему існування людини у світі – інших людей, предметів і явищ, у стосунках з самим собою – на рівні свідомості та самосвідомості, у трансценденції.

У таких сферах, де не тільки відносно незначну питому вагу мають раціональні і наукові способи постановки і розв’язання питань, панують спалахи емоцій, прояви незламної волі, з глибин підсвідомості виникають дивовижні образи. Відповідно, ХХ століття було позначене антропологічним поворотом у сфері філософської рефлексії. Саме тут і з’явилося, зокрема, не у зародковому, а у розгорнутому вигляді, екзистенційне бачення

світу людини, що мало всеосяжні наслідки для усього процесу розвитку теоретичної і практичної філософії. Однією з провідних течій, що обґрунтовувала ідею абсолютної унікальності людського буття, зосередившись навколо проблеми людини та її місця в світі, проблеми духовної витримки людини, є екзистенціальна філософія. Сама назва цієї філософії розкриває її таїнство. Вона походить від латинського слова *ex(s)isto* – існує, яким визначається людське існування [2, 755]. Екзистенціалізм претендує на пояснення світу, яке було б співвіднесено тільки з людиною, а, передречив, це стосується усвідомлення принципової закинутості людини у світ, в якому вона повинна жити, а відтак, постійно здійснюючи спроби переступити через обмеженість обставин і через власну однозначну заданість. Тобто, щоб людина постала як неповторна індивідуальність, особистість, мікрокосм вона повинна постійно переходити через границі свого наявного буття, виходити за межі самої себе, трансцендентувати. Через це людське існування характеризується постійним прагненням знайти самого себе, самореалізуватися, яке, враховуючи жорсткі рамки людського ества, не може бути інакшим, як екзистенційно неоднозначним. Така неоднозначність проявляється у світосприйманні В. Стуса – трагічний настрій, етична непоступливість, що є дещо спорідненим з постулатами екзистенціальної філософії. У наш час екзистенціалізм є найбільш впливовим напрямом гуманістичної думки, поширеним у всьому світі. Такий вплив знаходить відгомін і у зацікавленнях В. Стуса, який захоплювався вченнями Х. Ортега-і-Гассета, М. Гайдеггера, Ж.-П. Сартра, А. Камю, а тому, екзистенціалізм становить частину мисленнєвої основи В. Стуса і знаходить своє вираження в поезіях, роздумах, які ми спробуємо оглядово зіставити із вченнями провідних філософів-екзистенціалістів [15, 22].

Філософування В. Стуса є виявом екзистенційного осягнення світу, знаходження свого місця в ньому і трактується як споглядання із можливістю віднайдення самого себе, осмислення свого внутрішнього світу:

Сто дзеркал спрямовано на мене –
в самоту мою і німоту

Справді – тут? Ти справді – тут? Напевне,
ти – таки не тут. Таки не тут [15, 123].

Простежується той же напрям щодо к'єркегорівської інтерпретації внутрішнього світу людини як справжнього буття. Серен К'єркегор (1815 – 1855) дослідив такі сторони екзистенції, як страх, відчай, віра, обов'язок, трансценденція, вибір. Щодо внутрішнього світу, то С. К'єркегор трак-

тує його так: “внутрішнє, душевне життя індивідуума належить йому одному, і ніяка історія, зокрема, ніяка всесвітня історія взагалі не повинна торкатися цієї області, визначену для радості чи горя його вічну і невід'ємну власність” [5, 249]. Відзначаючи вплив історичності на людину, як такий аргумент, що нівелює справжнє буття людини, аналогічно, В. Стус у статті “Зникне розцвітання особистості” (1972), що наповнена глибоким змістом періоду його захоплення екзистенціалістською естетикою, пише “всі вимушування історії пощежують. Всі нашарування сповзають, оголюючи звичне, якому повернено красоту ваги й первісності” [12, 46]. Як бачимо, історичність нівелюючи людину, спричиняє до визначення і розрізнення певних екзистенціалів у людині, що визначають її істинну сутність.

Серен К'єркегор розрізняє релігійну, етичну та естетичну екзистенції: “...найголовнішою і найсуттєвішою відмінністю етика від естетика є яснє самоусвідомлення першого..., життя другого є якимось безґрунтовним витанням в просторі. Етик пізнав свою власну сутність, пізнав самого себе, освітив свою свідомість всю свою конкретність..., він знає себе. Вислів “пізнай себе самого” повторювалось і повторюється без кінця... Пізнання себе самого, однак, є метою лише в тому випадку, якщо воно є висхідним пунктом... Тому я зумисне вживаю вислів “вибирати самого себе” замість “пізнати себе самого” [5, 337 – 338]. Тобто, найнижчий щабель людського існування, за цим цитуванням, становить естетична екзистенція, де людина опиняється у полоні безпосередньо-чуттєвих потягів і майже позбавляє себе свободи вибору.

Визначення “загрози розконтрактування духовних конституцій”, як недійсного буття людини, та піклування про задоволення лише матеріальних благ “тих, що витворює саме життя... Це є свідченням деградації людського існування” відповідає тим моральним приписам, що їх Серен К'єркегор окреслює буттям людини естетичного світогляду [12, 44]. У концепції філософування В. Стуса нами виявлено проблему існування людини у світі, як недійсного буття і співвіднесено із вченням С. К'єркегора на прикладі к'єркегорівських естетиків, та проводиться паралель щодо інтерпретації внутрішнього світу людини, що не підлягає впливу історичності, як справжнього людського буття.

Спостерігається відчуження людини від суспільства, бо екзистенціалізм обмежується описом власне духовних форм людського буття. Тому і шлях до подолання відчуження, складнощів життя, вбачається як втеча у світ екзистенції, у світ

істинного існування особистості. Звідси – глибокий песимізм, що є іманентний для Василя Стуса. Трагічний стоїцизм, самотність, відчуження від соціальної спільноти, “самовтеча” у свій власний світ, у світ екзистенції пронизує весь життєвий шлях і творчість мислителя. Тому конфлікти внутрішні постають, як незгода із самим собою, що є одним з виявів незгоди зі світом, у який людина “закинута” вже фактом свого буття: “Утекти б од себе геть світ за очі...” [14, 72]. Тут спостерігається певний напрямок мислення Мартіна Гайдеггера (1889 – 1976), що виражає поняття стоїчного песимізму – як поклику, незважаючи на загибель особистості зберігати стійкість “героїзм” [1, 33]. Ідея трагічного стоїцизму пов’язана з темою “закинутості” людини у світ (буття-у-світі), що є виходом до глибинних підвалин свого існування, тобто до буття, взятого у його справжньому, дійсному значенні. Отже, дійсне людське існування досягається людиною, що усвідомила свою закинутість у світ через відчуття глибокого песимізму – трагічного стоїцизму.

Певний аспект спорідненості вчень М. Гайдеггера та В. Стуса простежується у трактуванні поняття “часовості”. Так, В.Стус осмислює час як нелінійний, як такий, що є переживаний людиною і не повинен впливати на дійсне існування людини: “Час ніби зупинився. Власне, струмування часу, хай там яке не бурхливе, поета майже не цікавить. Йому хочеться йти до джерел, до глибу, до суги” [12, 46]. Відповідно, М. Гайдеггера осмислює сутність поняття “часовості” в поєднанні одночасно минулого, теперішнього і майбутнього, що стає можливим в результаті перетворення останніх в “екстази” – які мисляться як моменти суб’єктивних переживань людини [17, 366]. Сутність “часовості”, як пише М. Гайдеггера, полягає у виявленні єдності “екстазів”. Тобто, в часі, який переживається людиною, також спостерігається факт зміщення в одночасність, минулого, теперішнього і майбутнього. Допоки людина живе, для неї минуле, теперішнє і майбутнє зливаються в самому факті її теперішнього існування [17, 366 – 369].

Правда, подібні погляди поділяють далеко не всі прибічники екзистенціалізму. Так, Жан-Поль Сартр (1905 – 1980) сенс людського буття вбачає не в русі людини до смерті, а в свободі. Свобода за Ж.-П. Сартром, є універсальною характеристикою людського існування. Адже свобода, в розумінні Ж.-П. Сартра, – це неантизація фактичності, свобода залишається вічною долею свідомості. Свобода від повсякденності, вірний вибір себе перед лицем смерті, рішучість дій –

це і є справжність буття. Свобода не тільки властива людині, а й складає її основу. Людина і є свобода, вона розуміється, як дещо таке, що не піддається вираженню у поняттях, тобто переживання індивіда, його внутрішній стан, настрої. Проблема свободи є однією з провідних тем у контексті розуміння буття людини В. Стуса. Стусівське відчуття свободи постає в існуванні людини, що нічим не обмежена, не стримана і в ніякі рамки не поставлена, тобто, свободна “... особистості вивільненої від старих канонів” [16, 10].

Як вільна істота людина вільна вибирати себе і нести відповідальність за свій вибір. Вибір виявляється тотожним буттю і здійснюється з першим проявом свідомості. Такий роковий свідомий вибір В. Стуса, що стимулювався, насамперед, збереженням вірності самому собі відбувся 4-го вересня 1965 р. у кінотеатрі “Україна” на перегляді фільму “Тіні забутих предків” С. Параджанова, де була підтримана В. Стусом виголошена промова проти арештів української інтелігенції. Як зазначає М. Коцюбинська “це був вчинок екзистенціальний, з якого чи не в кожного, хто спромігся на нього, почався шлях самовизначення, шлях ламання долі і моральних випробувань. В. Стус викукував, щось відчайдушне на підтримку закликів до протесту – “Хто проти тиранії, встаньте!” [7, 130 – 131]. Вчинок мислителя спричинив фатальні наслідки в його житті, оскільки, власне існування осмислювалося, як частина цілого народу. Так, і в праці “Екзистенціалізм то гуманізм” Ж.-П. Сартр зазначає, що “ми можемо говорити про всезагальність людини, яка, однак, не є даною заздалегідь, але постійно витворюється. Вибираючи себе, я витворюю всезагальне. Я витворюю його, розуміючи проект будь-якої іншої людини, хоч би до якої епохи вона не належала” [8, 337]. Отже, відповідність філософських вчень Ж.-П.Сартра і В.Стуса виявляється у трактуванні свободи як такої, що складає основу вільного існування людини, як дійсного людського буття.

Буття людини у творчій спадщині В. Стуса – це та реальність, що спонукає жити в протистоянні за власний індивідуалізм. Це така особливість людини, яка полягає у вмінні жити в умовах забороненого, чужого їй світу за принципом абсурду. Усвідомлення абсурдності існування перетворює свідомість на страждення свідомість, і спричиняє до сподівань, надій. Ця проблематика є провідною у філософуваннях Альбера Камю (1913 – 1960). У своєму недописаному романі “Перша людина” він зазначає: “він (*персонаж – прим. В.П*) як самотня і завжди мерехтлива хвиля, якій роковано назавжди розбитися від єдиного удару, як чиста жага до життя, перед неминучою

цілковитою смертю, – відчував... зберігаючи лише єдину сліпу надію” [4, 345]. Тут відбувається зміщення акценту на емоції такі як страх, доля, тривога, надія. А.Камю ототожнює саму сутність людини з “абсурдом нещасної свідомості” і той, хто зрозумів, що “цей світ не має значення, одержує свободу” [11, 154]. А свободу можна одержати лише тоді, коли повстанеш проти вселенського абсурду, бунтуючи проти нього. Бунт і свобода, на думку Камю, поняття нероздільні. Так і у В. Стуса: в його поезіях часто присутня смерть, страждання, боротьба за свободу, надія “Як добре те, що смерті не боюся ... як в смерті обернуся до життя”, “Хто єси? Живий чи – мрець? Чи, може, і живий і мрець?”, “Хай життя – одне стернисте поле, але перейти не помину” [15; 206, 123, 56]. Сприйняття В.Стусом абсурдного світу як такого, де людська духовність виявляється підвладною, керованою з боку соціуму, призводить до боротьби, бунту як повстання проти долі: все б’юся об тверді камінні мури ... Сказитись легше, аніж бути собою, бо ж ні зубила, ані молотка [15, 57].

Відповідно, свобода як найвища моральна цінність, у А.Камю, мислиться не в соціально-політичному розумінні, а як притаманна природі людини потреба самовираження особистості; бунт – це не революційне перетворення суспільства, а повстання проти долі, моральний бунт проти Його Величності Абсурду [11, 155]. Відповідно, спорідненість філософських вчень А.Камю та В. Стуса проявляється в усвідомленні абсурдності існування, та в бунтуванні проти долі, оскільки тільки так людина усвідомлює свою свободу, свою сутність.

Отже, специфіка екзистенціального світосприйняття полягає в тому, що основна увага в ньому приділяється безпосереднім виявам людського існування. Кожен з філософів-екзистенціалістів розробляв, немовби свою царину людського існування: сферу свободи, абсурдності існування, закинутість у світ. Власне філософія Габріеля Марселя (1889 – 1973) – теоцентрична, любов до людей виростає з любові до Бога, існування Бога не вимагає доказів. Проповідь віри, терпіння, любові і благодаті дозволяють людині уникнути абсурдного існування. У центрі філософування Г. Марселя стоїть проблема буття, що виявляється через індивідуальний досвід існування окремої людини. За Марселем, бути вільним означає розпоряджатися собою, віддавати себе Богу, забуваючи про себе, і тим самим служити світові з встановленим у ньому порядком. Так, життєва біографія В. Стуса окреслена прагненням до свободи, стражданнями, які він приймає стоїчно, про-

те вже в час першого арешту (1972 р.) він дає свій образ віри, як слушно зазначає Є. Сверстюк “образ живої віри – живої єдності з Богом творіння як частки української тверді” [9, 216].

Господи, гніву пречистого
благаю – не май за зле.

Де не стоятиму – вистою [15, 135].

Тобто Бог і Україна в його душевних переживаннях створюють двоєдине ціле. В. Стус розуміє, що нічого змінити не можна “вірою тугу розвіую”, бо доля людини дана Богом. Цю настанову він щоразу намагається нагадати собі і іншим людям, як вічну істину, яку так тяжко прийняти:

Блажен, хто тратити уміє,
коли заходить час утрат...
а все ж буття твоє – у леті,
і в ньому порятунок твій [15, 134].

У цих рядках яскраво простежується тотжність поглядів В. Стуса і Г. Марселя, зокрема, у тому, що людське буття виявляється через існування окремої людини, яка віддає себе Богу. Тут панують екзистенціали такі, як вірність, любов, віра, які заперечують причинний зв’язок, а основне місце належить відносинам між людиною і Богом.

Висновки. Отже, зробимо певні висновки про те, що в екзистенціальних вимірах Василя Стуса спостерігається певна спорідненість із вченнями зарубіжної філософії екзистенціалізму. Зокрема, нами виявлено певні аналогії в проблемах існування людини у світі, як недійсного буття; в інтерпретації внутрішнього світу людини, що не підлягає впливу історичності, як справжнього буття; проблема трагічного стоїцизму, що є виходом до глибинних підвалин буття людини; трактування свободи, яке складає основу вільного існування людини, як дійсного буття; усвідомлення абсурдності світу та бунту проти нього, що спонукає людину до усвідомлення своєї сутності; виявлення людського буття, через існування людини, що віддає себе Богу.

Усе це вказує на те, що спроба осмислення екзистенціальних ідей В. Стуса в контексті зарубіжної екзистенціальної філософії є важливим чинником для формування особистісного, інтелектуального аспекту в українській молоді, розвитку духовності для гуманних взаємовідношень із соціумом, а тому в перспективі подальших досліджень літературно-філософської спадщини В. Стуса доцільним є осмислення таких категорій філософування, як проблема щастя, болю, любові, долі, що розкривають екзистенціали людини “дійсного” буття.

1. Габитова Р.М. Человек и общество в не-

ЕКЗИСТЕНЦІАЛЬНІ ІДЕЇ У СПАДЩИНІ ВАСИЛЯ СТУСА

- мецьком екзистенціалізму. – М.: Наука, 1972. – 221 с.
2. Экзистенциализм // Философский энциклопедический словарь / Редкол.: С.С.Аверинцев, Э.А. Араб-Оглы, Л.Ф. Ильичёв и др. – 2-е изд. – М.: Сов. энциклопедия, 1989 – С. 755.
3. Жулинський М. Слово і доля. – К.: Видавництво “А.С.К.”, 2006. – С. 606 – 639.
4. Камю А. Щаслива смерть: Роман; Перша людина: Роман / З фр. пер. Г.Філіпчук та О.Жупанський. – К.: Юніверс, 2005. – 416 с.
5. Киркегор С. Наслаждение и долг / Перевод с датского П.П.Ганзена. – 3-е издание. – К.: Air Land, 1994. – 504 с.
6. Марсель Г. Homo viator. / Пер. укр. В.Й.Шовкуна. – К.: Видавничий дім “КМ Akademia”, Університетське видавництво “Пульсари”, 1999. – 320 с.
7. Не відлюби свою тривогу ранню... Василь Стус – поет і людина: Спогади, статті, листи, поезії / Упоряд. Орач О.Ю. – К.: Укр. письменник, 1993. – 400 с.
8. Сартр Ж-П. Экзистенциализм - то гуманизм // Сумерки богов. – М., 1990. – С. 337.
9. Сверстюк Є. Блудні сини України. – К.: Т-во “Знання” України; Сер.6. вип. 3 – 4, 1993. – 256 с.
10. Соловей Е. Українська філософська лірика. – К., 1999. – С. 253 – 291.
11. Скотний В.Г. Філософія: історичний і систематичний курс. – К.: Знання України, 2005. – 576 с.
12. Стус В. Зникоме розцвітання особистості // Український вісник. – 1987. – №7. – С. 43 – 49.
13. Стус В. Під тягарем хреста / Упор. О.Ю.Орач; Вступ. слово І.М. Дзюби. – Львів: Каменярь, 1991. – 159 с.
14. Стус В. Твори в 4 томах 6 кн. Т.1 кн.1 – Львів: Просвіта, 1994 – 420 с.
15. Стус В. Палімпсест: Вибране. – К.: Факт, 2003. – 432 с.
16. Стус В. Феномен доби (сходження на Голгофу слави). – К.: Товариство “Знання” України, Видавничо-поліграфічний центр “Знання”; 1993. – 96 с.
17. Хайдеггер М. Бытие и время / Пер. с нем. В.В. Библина. – Харьков: “Фолио”, 2003. – 503, [9] с. – (Philosophy).

V
 ° ° ± ° ° ± ° ° ± ° ° ± ° ° ± ° ° ± ° ° ± ° ° ± ° ° ± ° ° ± ° °

● ●

В КОЖНІЙ ФРАЗІ – ДУМКА

Заповіді доброти Папи Івана XXIII слово до молоді

- Бути добрим** – це забути про себе самого, щоб думати за інших.
- Бути добрим** – це пробачити, пам’ятаючи, що слабкість людська є сильніша від злості.
- Бути добрим** – це мати милосердя для слабкості інших людей і пам’ятати, що ми не є кращими від інших, навіть в їхній ситуації ми були б, може, ще гірші.
- Бути добрим** – це закрити очі на прояви невдячності.
- Бути добрим** – це давати навіть тоді, коли нічого не отримуємо, посміхаючись до тих, які нас не розуміють, навіть недооцінюючи нашої доброти.
- Бути добрим** – це вчинити зі свого життя дар для інших, навіть лучити з працею кожного дня клопоти ближніх.
- Бути добрим** – це приглушити біль власного серця і посміхатись завжди.
- Бути добрим** – це погодитись на те, що ми більше будемо давати, тим більше від нас будуть очікувати.
- Бути добрим** – згодитись на те, що не затримуємо нічого для себе, за винятком радості, яка впливає з чистого сумління.
- Бути добрим** – це визнати у великій простоті, що правдиво добрим є тільки БОГ.

V
 ° ° ± ° ° ± ° ° ± ° ° ± ° ° ± ° ° ± ° ° ± ° ° ± ° ° ± ° ° ± ° °

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
03035, м. Київ, вулиця Урицького, 45, тел.: (8-044) 494-06-73, факс: (8-044) 494-06-72,
E-mail: office@iipl.ukrpatent.org, URL: www.iipl.ukrpatent.org

Д р у г а в и щ а о с в і т а

ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
оголошує набір слухачів на 2008/2009 н/р за спеціальностями:
7(8).000002 "Інтелектуальна власність",
8.000012 "Консолідована інформація" та
8.000014 "Управління інноваційною діяльністю"

1. Інститут працює на ринку освітніх послуг з 1996 року.
2. Інститут функціонує у складі Навчально-науково-виробничого комплексу "Академія інтелектуальної власності" та Навчально-науково-виробничого комплексу "Академія інтелектуального бізнесу", створених Міністерством освіти і науки України.
3. Форма, термін та вартість навчання:

Форма підготовки	Спеціаліст		Магістр		Режим навчання
	Термін	Вартість	Термін	Вартість	
Спеціальність: 7(8).000002 “Інтелектуальна власність” Кваліфікація (2419.2) “Професіонал з інтелектуальної власності”, (спеціаліст) Кваліфікація (1238) “Керівник установи (структурного підрозділу) з інтелектуальної власності” (магістр)					
Денна	Один рік (два семестри)	6000 грн. за семестр	один рік (два семестри)	6500 грн. за семестр	28 навчальних тижнів в режимі три дні на тиждень по вісім годин на день
Очно-заочна	Два роки (6 сесій)	2000 грн. за сесію	два роки (6 сесій)	2170 грн. за сесію	16 навчальних тижнів в режимі по шість днів на тиждень по вісім годин на день
Заочна	Два роки (чотири сесії)	2750 грн. за сесію	-	-	12 навчальних тижнів в режимі п’ять днів на тиждень по вісім годин на день
Спеціальність: 8.000012 “Консолідована інформація” Кваліфікація (2433.2) “Аналітик консолідованої інформації” (магістр)					
Денна	-	-	Один рік (два семестри)	6000 грн. за семестр	28 навчальних тижнів в режимі по три дні на тиждень по вісім годин на день
Заочна	-	-	Два роки 4 сесії	2750 грн. за сесію	Чотири сесії: 12 навчальних тижнів по п’ять днів на тиждень, вісім годин на день
Спеціальність: 8.000014 “Управління інноваційною діяльністю” Кваліфікація “Магістр з управління інноваційною діяльністю” (магістр)					
Денна	-	-	1,5 року Три семестри	5500 грн. за семестр	42 навчальних тижні по три дні на тиждень, вісім годин на день
Заочна	-	-	Два роки П’ять сесій	2600 грн. за сесію	15 навчальних тижнів є режимі п’ять днів на тиждень по вісім годин на день

4. До навчального процесу залучені провідні фахівці-практики державних систем правової охорони інтелектуальної власності, науково-технічної інформації та інноваційної діяльності, ВР України, Кабінету Міністрів України, НАН України, патентні повірені. Серед викладачів інституту 10-докторів наук, 12-кандидатів наук, 7-професорів, 14-доцентів.

5. **Умови прийому:** - наявність диплому бакалавра, спеціаліста або магістра за будь-якою спеціальністю, копія паспорту, ідентифікаційного коду, три фотокартки. Зарахування до інституту проводиться за результатами співбесіди. Державний диплом.

Адреса: МСП-03680, Київ-35, еул. Урицького, 45, кімн. 817, 824 (8 поверх)

Тел./факс. 494-06-72, 494-06-76, внутр. тел. 76-72, 76-76.

E-mail: office@iipl.ukrpatent.org, URL: www.iipl.ukrpatent.org

Друга вища освіта в інноваційній сфері

В останні десятиріччя в розвинутих країнах відбувається стрімкий перехід від звичайної економіки, в якій прибуток отримують за рахунок матеріальних активів (майна, грошей та робочої сили), до знаннєвої економіки, де додатковий прибуток отримують за рахунок знання (нематеріальних активів). Так, 500 найбільших компаній США сьогодні понад 80% прибутку отримують за рахунок нематеріальних активів.

В основі нематеріальних активів лежить інтелектуальний капітал створений розумом та творчою працею особи, складовими якого є знання, інформація та інтелектуальна власність.

В умовах ринкової економіки, для якої характерне жорстка конкуренція, перемагає той, хто володіє цим капіталом, а також вміє управляти його складовими.

Необхідною умовою для здійснення проголошеного Україною інноваційного розвитку економіки, є підготовка кадрів, які були б здатними створювати на підприємстві чи в установі необхідні умови для їх успішного функціонування.

Таких фахівців готує **Державний інститут інтелектуальної власності – єдиний в Україні спеціалізований вищий навчальний заклад у цій сфері** діяльності. Інститут працює на ринку освітніх послуг з 1996 року. З 1999 року проводить підготовку фахівців зі спеціальності 7(8).000002 “Інтелектуальна власність”.

Починаючи з 2008 року здійснює набір на нові спеціальності:

- 8.000012 - Консолідована інформація;
- 8.000014 - Управління інформаційною діяльністю.

Підготовка фахівців по всіх трьох напрямках здійснюється у їх внутрішньому взаємозв’язку за наявності єдиного предмету діяльності (знань) з різними об’єктами діяльності: створення, захист, впровадження.

На навчання приймаються особи, які вже мають диплом бакалавра, спеціаліста або магістра, а також студенти старших курсів за будь-яких спеціальностей.

Підготовка фахівців здійснюється за 1 – 2 роки в залежності від спеціальності і форми навчання. Випускники інституту (спеціалісти і магістри) отримують державний диплом про вищу освіту.

Спеціальність 8.000012 “Консолідована інформація”

призначена для підготовки інформаційних аналітиків.

Інформаційний аналітик – це фахівець – розробник і реалізатор завдань ХХІ століття, нових проектів розвитку суспільства.

Інформаційний аналітик – це фахівець, здатний до генерації, використання та розповсюдження нових знань, що є основою прогресу.

Інформаційний аналітик – це професіонал, який забезпечує якісно-змістовне перетворення інформації в знання – основу конкурентних переваг.

Інформаційний аналітик – це нова професія в умовах інформаційно-знаннєвого функціонування соціально-економічних систем. Творчість (креатив) – основна риса цієї професії.

Інформаційний аналітик є професіонал надгалузевого та універсального характеру; уміння, навички та здатності його придатні для використання в будь-якій сфері діяльності.

Інформаційний аналітик – це особистість, мозковий центр, очі і вуха керівника будь-якої організаційної структури.

Інформаційний аналітик **уміє:**

- вибрати та обґрунтувати методологічну базу проведення системного аналізу щодо потреб замовлення;
- збирати, обробляти та створювати предметні бази даних;
- проводити аналітико-синтетичну обробку інформації щодо мети діяльності;
- проводити інформаційно-аналітичне моделювання процесів щодо замовлення;
- розробляти та науково обґрунтовувати проекти рішень;
- готувати огляди, узагальнення, звіти тощо;
- проектувати та оцінювати результати бізнес-процесів, програм та проектів за явними та неявними стандартами (еталонами порівняння);
- створювати нові знання.

Спеціальність 8.000014 “Управління інноваційною діяльністю”

інститут готує магістрів, які маючи право обіймати первинні посади в апараті управління підприємств, установ та організацій, в консультативних центрах, консалтингових організаціях та інноваційних структурах центральних державних і регіональних органів управління, інноваційних фондах та інноваційних фінансово-кредитних установах, науково-виробничо-технічних комплексах, фінансово-промислових групах та технопарках, є **компетентними у наступних питаннях професійної діяльності**, які полягають у:

- визначенні перспективних цілей і завдань інноваційного розвитку галузі, підприємства, установи та організації і їх підрозділів;
- здатності виявляти нові можливості для розробки та впровадження у виробництво нових видів продукції (послуг) і нових видів економічної діяльності (бізнесу) та забезпечувати їх реалізацію в умовах невизначеності;
- проектуванні та реалізації нових бізнес-моделей підприємницької діяльності, адекватних технологічним та продуктовим інноваціям підприємства, забезпечувати комерціалізацію та права власників інтелектуальних розробок;
- розробці та впровадженні механізмів просування продукції на ринок збуту;
- прийнятті стратегічних і тактичних інноваційних рішень, забезпечуючи наскрізне управління інноваційними процесами, з метою мінімізації загальних витрат, або підвищення якості інноваційної продукції (послуг) та отримання максимального прибутку;
- оцінці результативності інноваційних проектів, використовуючи нові методики розрахунку і обґрунтовуючи соціально-економічні показники;
- умінні створювати і ефективно використовувати нові знання в інноваційній діяльності.

Спеціальність 7(8).000002 “Інтелектуальна власність”

вкрай потрібна тим, хто хоче йти в ногу з часом, хто не знайшов місце на ринку праці, хто розчарувався у своїй попередній спеціальності.

Попит на спеціалістів з інтелектуальної власності швидко зростає принаймні з трьох причин, що обумовлюють підвищення конкуренції на ринках товарів і послуг. Це:

- розбудова в Україні ринкової економіки;
- проголошення державою інноваційного шляху розвитку економіки;
- вступ України до Світової організації торгівлі.

Використання об'єктів інтелектуальної власності для забезпечення конкурентного положення на ринку не має альтернативи і неможливе без фахівців, зданих ефективно створювати, використовувати й захищати права на об'єкти інтелектуальної власності. Тому уряд України прийняв низку нормативних актів щодо сприяння створенню системи підготовки, перепідготовки й підвищення кваліфікації фахівців у сфері інтелектуальної власності, а також організації робочих місць для таких фахівців.

Так, на виконання Закону України “Про державне регулювання діяльності в сфері трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності” в центральних органах виконавчої влади, національній, галузевих академіях наук, а також у підлеглих їм організаціях створюються структурні підрозділи з інтелектуальної власності. Такі підрозділи створюються також у вищих навчальних закладах та на промислових підприємствах.

Випускники інституту користуються попитом на ринку праці.

Обирай своє майбутнє!

Адреса: МСП-03680, Київ-35, вул. Урицького, 45,
Тел./факс. 494-06-72, 494-06-76.
E-mail: office@iipl.ukrpatent.org,
URL: www.iipl.ukrpatent.org

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ СТАТЕЙ У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ “МОЛОДЬ І РИНОК”

1.Приймаються одноосібні статті (співавтори). Текст обсягом 6 – 10 друкованих сторінок із двома-трьома ілюстраціями (рисунок, фотографія). У статтях повинно бути чітко і стисло, без зайвих математичних формул, викладено те нове та оригінальне, що досягнуто авторами в їх практичній діяльності. Потрібно уникати повторів, зайвих подробиць та загальновідомих положень, на які можна посилатися, вказуючи відповідний номер у списку літератури, що додається.

2.Рукопис статті надсилається у одному примірнику (обов'язково перший), надрукованих через півтора інтервали на одній сторінці стандартного паперу, з пронумерованими сторінками.

ДО РУКОПІСУ ДОДАЮТЬСЯ:

- анотація статті на окремій сторінці у одному примірнику українською мовою (у випадку подання статті російською, польською чи іншими мовами, додається анотація на мові оригіналу статті та українською мовою);
- рисунки, фотографії з підписаними підписами;
- список літератури, оформлений у відповідності з діючим ДСТ-ом (за абеткою; у тексті в дужках позначається позиція та сторінка [3, 47]);
- відомості про автора (авторська картка: прізвище, ім'я та по-батькові, посада, місце праці, вчений ступінь, наукове звання, адреса (службова, домашня), телефони).

3. До статей додається рекомендація кафедри (відділу) установи, де автор працює, і рецензія доктора чи кандидата наук; для статей докторів та кандидатів наук рецензій не потрібно.

4. Таблиці повинні мати назви та порядковий номер. Одночасне використання таблиць та графіків для пояснення одних і тих же положень не рекомендується.

5. Статті підписуються всіма авторами із зазначенням домашньої адреси, номерів домашнього та службового телефонів автора, який буде листуватися з редакцією з приводу цієї статті.

Редколегія відхиляє статті з порушенням цих вимог:

Відповідно до вимог ВАК України (Постанова №7-06. 1 від 15 січня 2003 р.) необхідно дотримуватися таких елементів написання статей: постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями, аналіз основних досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується дана стаття; формування цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Сфера розповсюдження та категорія читачів:

- загальнодержавна, зарубіжна;
- викладачі університетів, ВНЗ всіх рівнів акредитації, студенти, аспіранти, науковці, спеціалісти, які підвищують свої професійні компетенції в галузі освіти та педагогічних наук.

Програмні цілі (основні принципи) або тематична спрямованість:

Ознайомлення із питаннями наукових досліджень педагогіки, ринкової економіки, інфраструктури ринку, історії, філософії, психології, формування професійних компетенцій у студентів ВНЗ, організації навчального процесу, використання інформаційних технологій у навчанні, виховання учнівської молоді та студентства у високих християнських цінностях і моральних та культурних засадах, української та романо-германської філології, тощо.

Головний редактор Мирон Вачевський
Комп'ютерний набір та верстка Іван Василюк
Технічний редактор Михайло Примаченко
Коректор Олена Невмержицька
Художнє оформлення Христина Стасик